

7/13173

T.C
DEVLET BAKANİ VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : B.02.0.001/ 277
Konu: Soru Önergesi

SÜRELİDİR

08 Nisan 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 22.03.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/13173-21113/44082 sayılı yazınız.

Adıyaman Milletvekili Sn. Şevket KÖSE'nin Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/13173 sayılı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Ek-1 adet soru önergesi cevabı

DAĞITIM:

Gereği :

TBMM Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğüne

T.C.
BAŞBAKANLIK
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

ÖNERGEYE İLİŞKİN SORULAR:

... /.../2010

Soru I: İstanbul haricinde riskli olan illerin hangileri olduğuna dair bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmış ise bu konuda elde edilen sonuçlar nelerdir?

SoruII: Adıyaman, İzmir, Kahramanmaraş ve Malatya gibi risk grubu içinde olan illerde, depreme karşı bugüne kadar ne gibi önlemler alınmıştır? Bu konuda 2010 yılında yapılacak çalışmalar nelerdir?

SoruIII: Bahsi geçen risk grubu içinde olan illerde, depreme karşı alınan önlemlerde bir değişiklik olacak mıdır? Önlemlerin artırılması söz konusu mudur?

SoruIV: Son Elazığ depreminde ölümlerin nedeni olarak gösterilen kerpiç evler, Adıyaman'da da sıkça kullanılan yapılardır. Özellikle bu konuda ne gibi önlemler alınması düşünülmektedir.

ÖNERGEYE İLİŞKİN SORULARIN CEVAPLARI:

Cevap I:

Türkiye'nin sahip olduğu deprem tehlikesini gösteren çalışma 1996 yılında Bakanlar Kurulunca kabul edilen (96/8109) Deprem Bölgeleri Haritası ile belirlenmiştir. Bunun dışında aşağıda sıralan projelerde elde edilen ve edilecek verilerle risk yönetimi alanında bilgi alt yapısı oluşturulmaktadır.

Türkiyenin Deprem Riski Yüksek Ancak Tektonik Rejimleri Farklı Bölgelerinde Deprem Davranışının Çok Disiplinli Yaklaşımlarla Araştırılması Projesi (TURDEP)

Bu proje TÜBİTAK-MAM Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü'nün yürütücülüğünde ve 14 Üniversitenin birlikte çalıştığı ve deprem alanında Türkiye'nin kapsam, katılım ve bütçe açısından en büyük projesidir. (Kasım 2005)

Bu proje ile Ülkemizde 3 ana fay zonunda (Kuzey Anadolu, **Doğu Anadolu** ve Ege Graben Sistemleri); Deprem aktivitesi ve deprem habercilerinin izlenmesi Riskli bölgelerdeki deprem tehlikesinin hassas olarak ortaya konulması, Uluslararası standartta bir afet yönetim sisteminin oluşturulması ve Türkiye'de ilk kez, yıkıcı deprem üretme potansiyeli olan diri fayların davranışının, çok disiplinli ve çok katılımlı çalışmaların sürekli ve sistematik olarak izlenmesi hedeflenmiştir.

Doğu Anadolu Fayının Paleosismolojisi Projesi

Riskli olarak görünen Doğu Anadolu Fayı (DAF) 'ında da Paleosismolojik çalışmalara gerek duyulmuştur. Bu araştırma projesi, Doğu Anadolu Fay Sistemi (DAFS) - Gölbaşı Türkoğlu Fay Parçası (GTFP)'nın; yapısal özelliklerini ortaya koymaya ve geniş bir alanda tektonik rejimin ana karakterlerini belirlemeye yönelik tektonik-morfotektonik, uzaktan algılama-CBS çalışmaları ,fay kazıları (hendek) metodu ile yapılan paleosismoloji (eski deprem izlerinin araştırılması) çalışmalarını kapsar.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

Aktif Fayların Üstünde Planlama ve Tampon Bölge Oluşturma Kriterleri Projesi

Diri fay izleri üzerinde ve yakınında kurulmuş veya kurulacak yerleşim alanlarında insan barınımı amaçlı yapıları yasaklamak, böylece yüzey faylanmasından ileri gelecek riskleri azaltmak, diri fay izi üzerinde ve yakınındaki yapılaşma esasları, politika ve kriterleri düzenlemek, diri faylar etrafında tampon bölgelerin oluşturulması sürecinde ve sonrasında yaşanan teknik, idari ve hukuki sorunları engellemek için 7269 Sayılı Kanunun 2. maddesi gereğince, hangi faylar etrafında, ne kadar genişlikte tampon bölge oluşturulacağı ve güvenli yapılaşmanın faylardan ne kadar uzaklıkta olmasına yönelik kuralları içeren "*Kentsel Planlamaya Esas Diri Faylar Etrafında Tampon Bölge Oluşturulması Hakkında Yönetmelik*" ve kılavuz kitap hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.

Ulusal Kuvvetli Yer Hareketi Şebekesi Veri Tabanının Uluslararası Ölçütlere Göre Derlenmesi Afet-Odtü Projesi

Amacı sismik risk ve tehlikeye yönelik ulusal ve uluslararası araştırmalara temel olacak veri tabanının oluşturulmasıdır. Beklenen faydalar ise; ülkemizde mevcut Deprem Bölgeleri Haritası'nın daha duyarlı ve daha büyük ölçekte çizilmesi yönünde önemli eksikleri gidermek, mevcut 4000 deprem kaydının veri işlem teknikleri ile işleyerek ülkemizde tüm bina yapımlarını ilgilendiren Depreme Dayanıklı Yapı Tasarım Şartnameleri (Deprem Yönetmeliği) revize etmektir. Böylece Başkanlığımızın görevi olan yerleşim ve yapılaşma güvenliğinin sağlanması yönünde önemli bir adım atmak.

USAG- Ulusal Sismik Ağın Geliştirilmesi Projesi

Deprem Şurası Sonuç Bildirgesi'nde; "**Ülke çapında depremlerin izlenmesi, kaydedilmesi, değerlendirilmesi ve duyurulması işleri gelişmiş bir "Ulusal Sismik Ağ Sistemi" altında ele alınmalıdır**" kararı alınmıştır. Bu kapsamda Başkanlığımız "**Ulusal Sismik Ağın Geliştirilmesi (USAG) Projesini**" başlatmıştır

Ulusal Sismik Ağ Sistemi altında Başkanlığımızca, Ulusal Zayıf Hareket Kayıt Ağı (USAG) ve Ulusal Kuvvetli Yer Hareketi Kayıt Ağı (KYH) işletilmektedir.

Cevap II:

Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya'yı kapsayacak şekilde Doğu Anadolu Fayı üzerinde aşağıdaki projeler yapılmıştır;

Deprem Tehlikesi Yüksek Kırsal Alanlardaki Konutların Rehabilitasyonu Projesi (DEKAYAP)

Risk yönetimine ağırlık veren ülkemizde bu amaçla, afeti yaşamadan afete hazırlıklı olmamız yönünde projeler başlatmıştır. "Deprem Tehlikesi Yüksek Kırsal Alanlardaki Konutların Rehabilitasyon Projesi" ile ilk kez afet olmadan afete müdahale edilmesi amaçlanmıştır. Bu projede incelenen konutların büyük çoğunluğu hiçbir mühendislik hizmeti almayan konutlardır. Bu kapsamda Doğu Anadolu fayı üzerinde yer alan 2255 köy ve 863 mezradaki yaklaşık 240 bin yapı değerlendirilmiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

Doğu Anadolu'da Bulunan Farklı Mimari Mirasların Teknik Etkileşimi ve Koruma Programı Araştırma Projesi

Japon Teknoloji Enstitüsü ve Tokyo Teknoloji Enstitüsü ile sürdürülen projede tarihi mirasımızın deprem dayanımları incelenmiştir. Bu kapsamda geçmişte şiddetli depremlerden etkilenmiş Bizans, Ermeni, Gürcü, Selçuklu ve Osmanlı mimarisi ürünü tarihi eserler açısından zengin Doğu Anadolu Bölgesinde çalışmalar yapılmıştır ve 2008 yılında sonuçlandırılmıştır. Proje sonunda bölgede yer alan tarihi eserlerin deprem performanslarını ortaya koyan rapor ilgili birimlere gönderilmiştir.

Aktif Fayların Üstünde Planlama ve Tampon Bölge Oluşturma Kriterleri Projesi

Diri fay izleri üzerinde ve yakınında kurulmuş veya kurulacak yerleşim alanlarında insan barınımı amaçlı yapıları yasaklamak, böylece yüzey faylanmasından ileri gelecek riskleri azaltmak, diri fay izi üzerinde ve yakınındaki yapılaşma esasları, politika ve kriterleri düzenlemek, diri faylar etrafında tampon bölgelerin oluşturulması sürecinde ve sonrasında yaşanan teknik, idari ve hukuki sorunları engellemek için 7269 Sayılı Kanunun 2. maddesi gereğince, hangi faylar etrafında, ne kadar genişlikte tampon bölge oluşturulacağı ve güvenli yapılaşmanın faylardan ne kadar uzaklıkta olmasına yönelik kuralları içeren “*Kentsel Planlamaya Esas Diri Faylar Etrafında Tampon Bölge Oluşturulması Hakkında Yönetmelik*” ve kılavuz kitap hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.

2010 yılında yapılacak çalışmalar şunlardır:

- Başkanlığımızca binaların güçlendirilmesinde kullanılacak hesap yöntemlerinin, tekniklerin, araştırılması ve geliştirilmesi çalışmaları da yürütülmektedir. Bu amaca yönelik olarak, “Yeni Nesil Deprem Yönetmelikleri İçin Performans Esaslı Değerlendirme ve Güçlendirme Yöntemlerinin Araştırılması ve Geliştirilmesi” başlıklı TÜBİTAK 1007 Projesi Şubat 2010’ da başlamış olup 3 yıl içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.
- Deprem Risk Yönetimi ve Zarar Azaltma” açısından büyük önem arz eden hususlardan bir tanesi de, ülkemizdeki riskli binaların belirlenmesi ve daha sonra da bu riskli binalarla ilgili gerekli tedbirlerin alınmasıdır. Daire Başkanlığımızca yürütülen, “Binalarda Sismik Riskin Belirlenme Yönteminin Geliştirilmesi ve Pilot Uygulama Projesi” isimli DPT Projesi kapsamında hazırlanacak olan formun kullanılmasıyla, ülke genelindeki binaların hızlı bir şekilde taranıp risk gruplarına göre sınıflandırılması planlanmaktadır. Bu çalışmanın sonunda, ülkemizdeki mevcut yapı stoku hakkında daha sağlıklı veriler toplanmış olacak olup, bu veriler ışığında zarar azaltma politikaların daha gerçekçi planlanması sağlanacaktır. 2009 yılı içerisinde başlanan bu projenin 3 yıl içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

Cevap III:

Yukarıda sıralan projelerden elde edilecek çıktılarla bölge illerde risk yönetimi alanında değişik önlemler alınacak, öncelikler belirlenerek uygulamaya geçilebilecektir. TBMM tarafından kabul edilen bir kararla kurulmuş bulunan “Deprem Riskinin Araştırılarak Deprem

T.C.
BAŞBAKANLIK
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

Yönetiminde Alınması Gereken Önlemler” Komisyonu çalışmaları sonucunda ortaya çıkacak politikalar bu alanda yapılacak çalışmalara kılavuz olacaktır.

Cevap IV:

Bölgede sıkça kullanılan kerpiç evler, diğer yapı tiplerinde de gözlendiği gibi yapım kurallarına uyulmaması nedeniyle can ve mal kayıplarına neden olmaktadır. 06.03.2007 günü yürürlüğe giren “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar” yönetmeliğinin kerpiç yapılarla ilgili bölümünde (yığma yapılar) belirtilen kurallara uyulması durumunda kayıpların ortadan kalkacağı bellidir. Bununla birlikte bölgenin yapı stoğunun iyileştirilmesi konusunda genel bir yaklaşımın TBMM tarafından kurulmuş olan “Deprem Riskinin Araştırılarak Deprem Yönetiminde Alınması Gereken Önlemler” komisyonu tarafından yapılan çalışmalar sırasında ortaya konacağı düşünülmektedir.